

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอน ลูกเสือต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และ ครูผู้สอนลูกเสือต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ วุฒิและ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอน ลูกเสือต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 319 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,180 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 318 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามกรอบแนวคิดการวิจัย 4 ด้าน คือ ความพึงพอใจด้านบุคลากร ความพึงพอใจด้านหลักสูตร ความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนการสอนและความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นอื่น ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 ให้ทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 80 โรงเรียน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำหนังสือและแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนัดวัน เวลาที่จะเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน

สรุปผล

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือมีความพึงพอใจของต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยรวมและรายด้าน 3 ด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือ มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือมีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้กำกับกองลูกเสือมีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อและมาก 5 ข้อ ส่วนครูผู้สอนลูกเสือมีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักสูตรและด้านกระบวนการเรียนการสอนลูกเสือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม

2.4 ผู้รับผิดชอบที่ไม่มีวุฒิทางลูกเสือ มีวุฒิชั้นความรู้เบื้องต้น และมีวุฒิชั้นความรู้ชั้นสูงขึ้นไปในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้รับผิดชอบที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยรวม ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD พบว่า

2.6.1 โดยรวม ผู้รับผิดชอบที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปีกับน้อยกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้รับผิดชอบที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปีกับ 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีกับน้อยกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่แตกต่างกัน

2.6.2 ด้านบุคลากร ผู้รับผิดชอบที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.6.3 ด้านหลักสูตร ผู้รับผิดชอบที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปีกับน้อยกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปีกับมากกว่า 10 ปี และ 5-10 ปีกับมากกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่แตกต่างกัน

2.6.4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ผู้รับผิดชอบที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5-10 ปีกับมากกว่า 10 ปี และ 5-10 ปีกับน้อยกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปีกับน้อยกว่า 5 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่แตกต่างกัน

2.6.5 ด้านการจัดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความพึงพอใจต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบ ต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกรอบตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน และด้านการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยมีข้อที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) ซึ่งจะไม่ค่อยสอดคล้องกับการวิจัยที่ผ่านมา จากผลการวิจัยของสุรพล จิตต์น้อม (2545 : 71) เรื่องปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือสามัญ โรงเรียนเทศบาล สังกัดเขตการศึกษา 10 พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นปัญหามากก็คือ การที่ครูผู้สอนลูกเสือขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะทางลูกเสือ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูผู้สอนลูกเสือไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บังคับบัญชาลูกเสือตามที่สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติกำหนด แต่ในการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ผู้รับผิดชอบต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก พบว่า ในด้านบุคลากรมีผู้ที่มีวุฒิทางลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.) คิดเป็นร้อยละ 48.1 และมีวุฒิทางลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง (A.T.C./W.B.) คิดเป็นร้อยละ 49.7 ส่วนผู้ไม่มีวุฒิทางลูกเสือเลย มีเพียงร้อยละ 2.2 เท่านั้น นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่การสอนลูกเสือน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.1 ระยะเวลา 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.9 และมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.0 และที่สำคัญที่สุดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งมีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนขึ้น การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 1) ดังนั้น กิจกรรมลูกเสือจึงได้บรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะต้องเรียนทุกคน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม จึงได้มีนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบาย แนวทางปฏิบัติ นิเทศติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนประเมินผลและรายงานโดยทำงานร่วมกับ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 7 - 8) ปัจจุบันจึงทำให้กิจกรรมลูกเสือได้รับการพัฒนา มีระดับความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

2. ความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านบุคลากร โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ผู้กำกับกองลูกเสือ ครูผู้สอนลูกเสือผ่านการอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือ อย่างน้อยหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้น (B.T.C.) ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 58-79) ได้กล่าวถึงหลักการในการพัฒนาศักยภาพครูไว้ว่า "...การพัฒนาศักยภาพครู ถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะพัฒนาครูมืออาชีพ โดยศึกษาวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ของสถานศึกษาว่ามีจุดอ่อน จุดแข็งอย่างไร รวมทั้งระบบการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การวิเคราะห์ครูผู้สอนด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจนเจตคติต่อการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับพิจารณาสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง...." ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 3) ดังนั้น กิจกรรมลูกเสือบุคลากรจึงจะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบ ต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสือ จากประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์สาระสำคัญของลูกเสือ แนวทางการปฏิบัติ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการลูกเสือที่ว่า ".....วัตถุประสงค์ของลูกเสือ คือ การช่วยเหลือให้เยาวชนได้รับการพัฒนาศักยภาพทางกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคมให้สมบูรณ์อย่างเต็มที่ เพื่อให้เป็นพลเมืองดีที่มีความรับผิดชอบ และเป็นสมาชิกที่ดีของท้องถิ่น ของชาติและชุมชนระหว่างประเทศตามที่ธรรมนูญของลูกเสือโลก ได้บัญญัติไว้....."

3. ความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสือโดยรวม และรายชื่อโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) จากผลการวิจัยของ บุญธรรม พิมพารณ์ (2529 : 95) และประกายภาพ ชุ่ม (2530 : 97) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตร

ลูกเสือในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6 และ 12 ไม่พบปัญหาเรื่องของหลักสูตรลูกเสือ จะพบเฉพาะปัญหาของการนิเทศหลักสูตรและครูผู้สอนลูกเสือ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าหลักสูตรของกิจกรรมลูกเสือได้กำหนดโครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนวัตถุประสงค์ที่มีความชัดเจน ซึ่งกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง พอ ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระ ดังนั้น การจัดกิจกรรมลูกเสือจึงเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างหนึ่งที่จะต้องมีการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพจึงจะทำให้การจัดกิจกรรมตามหลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์ (กรมวิชาการ. 2546 : 58) นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมลูกเสือต้องยึดวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติลูกเสือแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2528 มาตรา 7 และปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 เนื่องจากคณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจและศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ ช่วยสร้างสรรค์สังคมให้มีความก้าวหน้าเพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติ (กรมวิชาการ. 2546 : 58-79) ซึ่งเป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในด้านหลักสูตรจึงเป็นความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสืออยู่ในระดับมาก

การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าไม่แตกต่างกัน เนื่องจากผู้รับผิดชอบมีความเข้าใจหลักสูตรลูกเสือไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในหลักสูตรสถานศึกษาทุกแห่งใช้เหมือนกัน เพื่อประโยชน์การสื่อความเข้าใจที่ตรงกัน (กรมวิชาการ. 2546 : 58)

4. ความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านกระบวนการเรียนการสอน ผลการวิจัยโดยรวมพบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน ดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสือมีความตระหนักถึงภารกิจของตนเองมีความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งผลการวิจัยของ สุรพล จิตต์น้อย (2545 : 91) พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางซึ่งที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ด้านครูผู้สอนลูกเสือ ซึ่งในปัจจุบันโดยเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) มีบุคลากรที่ผ่านการอบรมมีคุณวุฒิทางลูกเสือมากพอที่จะจัดการเรียนการสอนลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติกำหนดซึ่งได้จดทะเบียนเป็นสมาชิกองค์การลูกเสือโลกเมื่อ พ.ศ. 2465 ดังนั้นในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การลูกเสือโลก

จะต้องปฏิบัติตามหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการของลูกเสือตามที่องค์การลูกเสือโลกได้กำหนดอย่างเคร่งครัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 3) ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวแล้ว การเปรียบเทียบความพึงพอใจระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือ และครูผู้สอนลูกเสือ ด้านกระบวนการเรียนการสอนจึงไม่แตกต่างกัน

5.ความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรม ผลการวิจัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเปิด-ปิดประชุมกองและการสำรวจ การเดินทางไกลการอยู่ค่ายพักแรมอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ($\bar{X} = 4.54$ และ 4.56)ทั้งนี้ เป็นเพราะว่า "...กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสภาพชีวิตต่าง ๆ นำไปสู่พื้นฐานการทำประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งกระบวนการจัดกิจกรรมลูกเสือเป็นไปตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยปฏิบัติตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 5) ซึ่งจะมีการเปิด - ปิดประชุมกองทุกครั้งก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อฝึกความมีระเบียบวินัย นอกจากนั้นกิจกรรมการสำรวจ การเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรมเป็นหัวใจสำคัญของการลูกเสือ ทุกคนมีโอกาที่จะเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรมตามข้อบังคับของคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วย การปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ พ.ศ. 2509 ข้อ 273-279 กำหนดไว้ ดังนั้น การเปิดประชุมกอง การเดินทางไกลและการอยู่ค่ายพักแรมจึงเป็นกิจกรรมสำหรับเด็ก มิใช่กิจกรรมของผู้ใหญ่ ความสำเร็จ คือ เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของเด็ก ได้แก่ การผจญภัย การได้เพื่อน การได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้สนุกและมีความสุข พร้อมทั้งเกิดเจตคติที่ดี จึงทำให้กิจกรรมการเปิด-ปิดประชุมกองลูกเสือและกิจกรรมการเดินทางไกลอยู่ค่ายพักแรมเป็นกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวแล้วข้างต้น ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้กำกับกองลูกเสือและครูผู้สอนลูกเสือเมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน ผลการวิจัยจึงไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยความพึงพอใจของผู้รับผิดชอบต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านจะพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งความพึงพอใจนั้นเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นที่คนมีต่องาน ความพึงพอใจในงานมีผลมาจากงานนั้นทำให้ความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจได้รับการตอบสนอง อันเป็นทฤษฎีและหลักการของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ควรส่งบุคลากรเข้าอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือให้ครบทุกคน ควรจะจัดครูสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของครูและตรงกับหลักสูตรที่ผ่านการอบรม บุคลากรยังขาดความชำนาญ ความเป็นมืออาชีพ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในกิจกรรมลูกเสือ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

1.2 ควรจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

1.3 ควรดำเนินการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และควรจะมีการประเมินผลหลังการสอนทุกครั้งเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียน ควรสอบถามความสนใจแล้วจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน จัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างหลากหลายทั้งทฤษฎีและปฏิบัติโดยไม่ยึดติดแบบเดิม ๆ

1.4 ครูควรจะมีมือดำเนินการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก เน้นความหลากหลาย ความสนุก ครูและเด็กควรมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

1.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดกิจกรรมทบทวนให้ผู้รับผิดชอบอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง มีกิจกรรมการประกวดครูผู้สอนดีเด่นเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ และควรมีคำตอบแทนหรืองบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของลูกเสือและผู้ปกครองต่อสภาพการจัดกิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากิจกรรมลูกเสือ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบูรณาการกิจกรรมลูกเสือกับการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ.